

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Αριθ. 5.

Σάββατον 7/19 Ιανουαρίου 1878.

Τιμή 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 6/18 Ιανουαρίου.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Τὸ σπουδαιότατον τῆς ἐβδομάδος ταύτης γεγονός ἐστὶν ἡ ἀπόφασις τῆς Ὑψ. Πύλης ὅπως ἔλθῃ εἰς ἀμέσους διαπραγματεύσεις περὶ τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης μετὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου. Ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε γνωσθέντων τὸ ἱστορικὸν τῶν περὶ εἰρήνης καὶ ἀνακωχῆς διαπραγματεύσεων φαίνεται ἔχον οὕτω. Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἀνακοίνωσιν εἰς τὴν Ῥωσσίαν τῶν περὶ εἰρήνης αἰτήσεων τῆς Ὑ. Πύλης καὶ τὴν τῆς Ῥωσικῆς κυβερνήσεως ἀπάντησιν ὅτι δύναται ἡ Πύλη, ἐὰν ἐπιθυμῇ τὴν εἰρήνην, ν' ἀποταθῇ κατ' εὐθείαν πρὸς ἐπίτευξιν ἀνακωχῆς εἰς τὸ Ῥωσικὸν στρατηγεῖον, εἰς ὃ ἐδόθησαν ἤδη αἰδέουσαι ὁδηγίαι, τῶν Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων τινες συνεβούλευσαν τὴν τουρκικὴν κυβερνήσιν νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἡ Ὑ. Πύλη ἐδίστασε μέχρι τινὸς νὰ ἀκούσῃ τὴν συμβουλὴν ταύτην· ἀλλ' ἄφ' ἑνὸς μὲν ἡ δεινουμενὴ καθ' ἑκάστην στρατιωτικὴ κατὰστασις, ἄφ' ἑτέρου δ' ἡμιπέσιμος ἀνακοίνωσις τῆς Ἀγγλίας ὅτι οὐδόλως σκοπεῖ νὰ βοηθήσῃ ὕλικῶς τῇ Τουρίᾳ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ προβῇ εἰς τὸ διαβημα τοῦτο. Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἡ Ὑψ. Πύλη ἤτῃσεν τὴν ἀνακωχὴν καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ῥώσῳ ἀρχιστρατήγῳ ὅτι ὥρισε πληρεξουσίους πρὸς συζήτησιν τῶν ὅρων αὐτῆς· ἀλλὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου ἔχοντος τὸ στρατηγεῖον αὐτοῦ

ἐν Λόφτσα, ὅπου δὲν ὑπάρχει τηλεγραφικὴ συγκοινωνία, ὅψε τοῦ σαββάτου μόλις ἀφίκετο ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ, δι' ἧς προσεκάλει τὴν Ὑψ. Πύλην ὅπως ἀποστείλῃ πληρεξουσίους εἰς Κωνσταντινίαν, ὅπου ἔμελλε νὰ κατέλθῃ καὶ αὐτὸς, πρὸς συζήτησιν καὶ συνεννόησιν ἐπὶ τῶν προκαταρκτικῶν βάσεων τῆς εἰρήνης, αἵτινες ἐθεώρει ὅτι ἔδει νὰ προηγηθῶσι τῆς συνομολογήσεως τῆς ἀνακωχῆς.

Ἐπὶ τῇ τροποποιήσει ταύτῃ τοῦ ζητήματος καθ' ὅσον δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ συνομολογήσεως ἀνακωχῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν βάσεων αὐτῆς τῆς εἰρήνης, ἐπανειλημμένα ὑπουργικὰ συμβούλια ἐν τε τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῇ Ὑ. Πύλῃ ἐγένοντο καὶ συνεζητήθη ἂν πρέπη νὰ γείνη ἀποδεκτὴ ἡ Ῥωσικὴ αὕτη ἀξίωσις περὶ συνομολογήσεως χωριστῆς εἰρήνης, εἰς ἣν ἴσως ἤθελον ἀντιστῇ τινες τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀπέναντι τῆς ἀδηρίτου ἀνάγκης τῶν πραγμάτων ἡ Πύλη ἀπεφάσισε ν' ἀποστείλῃ παρὰ τῷ μεγάλῳ δούκῃ Νικολάῳ πληρεξουσίους, τοιοῦτοι δ' ἐξελέγησαν τὴν κυριακὴν ὃ ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ κράτους, ὃ καὶ ἐν τῷ κριμαϊκῷ πολέμῳ διπλωματικὴν ἀποστολὴν ἐνταλείς παρὰ τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ Γαλίᾳ καὶ συντελέσας εἰς τὴν συμμαχίαν αὐτῶν μετὰ τῆς Τουρκίας Ναμὶκ πασσᾶς, νῦν γερουσιστῆς καὶ ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ αἵκου, καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Σερβέρ πασσᾶς, οἵτινες ἀνεχώρησαν τὸ ἑσπέρας τῆς τρίτης διὰ τοῦ σιδηροδρόμου Ἀδριανουπόλεως, παρακολουθούμενοι ὑπὸ πολλῶν

πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐν οἷς καὶ ὁ κύριος Ταρέν, νομικὸς σύμβουλος τῆς Πύλης, ὁ ἀντιστράτηγος Νεδζίπ πασάς καὶ ἄλλοι, μέλλοντες δὲ νὰ προκλάδωσιν ἐξ Ἀδριανουπόλεως καὶ τὸν στρατηγὸν Μεχμέτ Ἀλῆ πασά. Οἱ ῥηθέντες δύο ἀνώτεροι ὑπάλληλοι μεταβαίνουνσι μετὰ πλήρους καὶ ἀπεριορίστου ἐξουσίας πρὸς συνεννόησιν ἐπὶ τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης. Ἀφικόμενοι εἰς Ἀδριανούπολιν μόλις μετὰ 34 ὥρας, ἦτοι ἐσπέρας τῆς τετάρτης, ἐνεκὰ τῆς ἐπιληθούσης εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν κατὰ τὸ 34 χιλιάμετρον ἐν Γιαρίμ Βουργάζ βλάβης, ἀπῆλθον ἀμέσως ἐκ τοῦ σταθμοῦ εἰς Κάρα Βουνάρ, ὅθεν δι' ἀμέξεως ἐμελλον νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ 9 — 10 ὥρᾳς ἐκεῖθεν ἀπέχον Καζανλίκ, ὅπου εὐρίσκεται ὁ μέγας δούξ, συνοδευόμενος, λέγεται, καὶ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἰγνατιέφ, τοῦ πρώην ἐν Κωνσταντινουπόλει ῥώσσου πρέσβεως. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ Τοῦρκοι πληρεξούσιοι ἐμελλον νὰ ᾔναι ἐν Καζανλίκ χθὲς ἢ σήμερον.

Ἐν τούτοις ἡ πρόδηλος πλέον ἀξίωσις τῆς Ῥωσσίας περὶ συνομολογήσεως χωριστῆς εἰρήνης, τοῦλάχιστον κατὰ τὰς βάσεις, ἀφύπνισεν τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς δυσπιστίας καὶ μάλιστα τῆς Ἀγγλίας. Μεγάλῃ ἀμέσως ἐγένετο κίνησις ἐν Λονδίνῳ, ἀντιῥώσσις καὶ συλλαλητήρια συνεκροτήθησαν καὶ αὖθις, ὁ ναύαρχος τῆς Μεσογείου Hornby ἀπῆλθεν ἐν σπουδῇ ἐκ Μερίτης κατευθυνόμενος πρὸς τὸν ἐν Βρυούλοις ναυλοχοῦντα πρὸς διαχειρίμασιν ἀγγλικὸν ἀπόστολον, ὃν διετάχθησαν νὰ ἐνισχύσωσιν ἐκ Μερίτης τέσσαρα τῶν ἰσχυροτέρων θωρηκτῶν, ἐν οἷς καὶ τὸ πολύκροτον Devastation καὶ ἔρρεθη οὐχὶ ἄνευ ὑποστάσεως ὅτι ὁ ἄγγλος πρεσβευτὴς ἐνταῦθα προσεπάθει νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἀπέλευσιν τῶν πληρεξουσίων ἢ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ὁ ἀγγλικὸς στόλος ἐμελλε νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ῥώσσιων καταλήψεως τῆς Καλλιπόλεως. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἀμφίβολα· θετικώτερον δὲ φαίνεται ὅτι ταῦτοχρόνως σχεδὸν τῇ ἐντεῦθεν ἀναχωρήσει τῶν πληρεξουσίων ὁ

κ. Λαγιάρδος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ὑψ. Πύλιν ὅτι ἡ Ἀγγλία οὐδόλως ἀποδεχθήσεται ὅρους εἰρήνης τροποποιούντας τὴν παρισινήν συνθήκην τοῦ 1856 καὶ τὴν λονδίνειον τοῦ 1871 ἄνευ τῆς συμμετοχῆς καὶ τῆς συναινέσεως τῶν συνυπογραψαῶν δυνάμεων. Παρόμοιον διάβημα ἐποιήτατο καὶ ὁ τῆς Αὐστρίας πρεσβευτὴς κόμης Ζισσὺ δηλώσας, λέγεται, ὅτι ἡ αὐστριακὴ κυβέρνησις ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀπάντησιν, ἣν ἔδωκεν εἰς τὴν περὶ μεσολαθήσεως αἵτησιν τῆς Ὑψ. Πύλης, ἐπιρυλάσσεται καθὼ ἐγγυήτρια δύναμις τὸ δικαίωμα τοῦ μετατρεῖν τῆς συζητήσεως τῶν ὀριστικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης πρὸς περιρρύρησιν τῶν ἰδίων αὐτῆς συμφερόντων. Παρατηρητέον ὅτι αἱ ἀνακοινώσεις αὗται ἐγένοντο οὐχὶ εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὴν ἀναγκάζουσαν, ἀλλ' εἰς τὴν Τουρκίαν τὴν ἀναγκαζομένην, τοῦθ' ὅπερ ὑποδεικνύει πως ὅτι τὰ ἐγγύα μετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης ἐπιζητήσουσιν οὐχὶ διὰ κηρύξεως πολέμου ἢ δι' οἰκισθῆτινος ἐκβιάσεως τῆς Ῥωσσίας, ἀλλ' ἴσως διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐν Τουρκίᾳ θέσεως αὐτῶν οὕτως, ὥστε ἡ Ῥωσσία νὰ ᾔναι ἀναγκασμένη νὰ προσλάβῃ αὐτὰς εἰς τὴν διακανόνισιν τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ ν' ἀποδῇ χθὲ πρόγραμμα σύμφωνον πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα.

Ἡ στάσις αὕτη τῶν δύο εἰρημένων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πιθανολογεῖ τὴν συγκρότησιν μεγάλου εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου πρὸς ἐπίλυσιν τῶν περιπλόκων ζητημάτων, ἅπερ συνδέονται μετὰ τῶν ἀνατολικῶν καὶ κατ' ἴσιν εἰ μὴ κατὰ μείζονα μοῖραν ἐνδιαφέρουσιν εὐμνην τὰ πρωτεύοντα, ἀλλὰ καὶ τὰ μικρότερα κράτη τῆς Μεσογείου. Ἐπὶ τῇ προσφύει ταύτῃ, φαίνεται, ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ἤτησατο δι' ἐγκυκλίου τὸ δικαίωμα τοῦ παρεδρεῦσαι ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ συνεδρίῳ μετὰ πραγματικῆς φήρης καὶ ὡς δύναμις τῆς Μεσογείου καὶ ὡς ἀμέσως ἐνδιαφερομένη εἰς τὸ ζήτημα τῆς διαρρυθμίσεως χωρῶν, ἐν αἷς οἱ ὁμαίμονες αὐτῇ λαοὶ ἀρχαίαν καὶ μεγάλην κατέχουσι θέσιν. Τὴν αἵτησιν ταύτην τῆς Ἑλλάδος, εὐμενῶς,

λέγεται, ἀπεδέξαντο αἱ κυβερνήσεις Γερμανίας καὶ Ἰταλίας, ἐπιφυλακτικώτερον δὲ ἡ Ἀγγλίς, ἥτις ὅμως δὲν ἠρνήθη τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς Ἑλλάδος. Μόνη ἡ Ὑψ. Πύλη, προστίθεται, διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀξιώσεως ταύτης, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπεβεβαιώθη θετικῶς καὶ ὁριστικῶς ἄχρι τοῦδε.

Ἐν τελευταίᾳ ὥρᾳ τοῦ προηγουμένου ἡμῶν ἀριθμοῦ ἐσημειοῦμεν τὰ περὶ τῆς ἐπελθούσης τὴν παρασκευὴν τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ὑπουργικῆς κρίσεως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν νέων ὑπουργῶν. Εἰς τὴν ὑπουργικὴν ταύτην μεταβολὴν οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν αἱ ἐν τῇ Βουλῇ γενόμεναι συζητήσεις καὶ ἐπικρίσεις κατὰ τῶν ὑπουργῶν, αἵτινες ἄλλως ἐξακολουθοῦσι καθ' ἐκάστην σχεδὸν διατυπούμεναι ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς Βουλῆς, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς κακοῖς πολεμικοῖς μέτροις, ὅτε δ' ἐπὶ τῇ κακῇ ἀπονομῇ τῆς δικαιοσύνης, ὅτε δ' ἐπὶ τῇ μὴ ἐκτελέσει τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντων νόμων, ὅτε δ' ἄλλως. Ὁ νέος πρωθυπουργὸς Χαμδῆ πασσᾶς ἀνήκει κυρίως εἰς τὸν διοικητικὸν κλάδον, νομάρχης ἄλλοτε ὑπάρχας Σμύρνης καὶ Δουνάδεως, εἴτα γενόμενος ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου καὶ γερουσιαστής. Οἱ λοιποὶ νέοι ὑπουργοὶ γνωστοὶ τυγχάνουσι τῷ διπλωματικῷ κόσμῳ ἐν πολλαῖς διακριθέντες σπουδαίαις θέσεσι καὶ ἀποστολαῖς.

Κλείοντες τὴν παροῦσαν ἐπιθεώρησιν ἀναφέρομεν μετὰ λύπης τὸν θάνατον ἐνὸς τῶν διακεκριμένων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος τοῦ κ. Δημητρίου Βούλγαρη. Ἡ τελευταία πρωθυπουργία τοῦ νοήμονος τούτου τέκνου τῆς Ὑδρας ἐμάρανεν ἴσως ἐν μέρει τὰς δάφνας, ἃς ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτοῦ σταδίῳ ἐδρέψατο, ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς καὶ οἱ πανταχοῦ Ἕλληνες δὲν θά λησμονήσωσιν ὅτι ὑπῆρξεν εἰς τῶν γενναιοτέρων ἀθλητῶν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν καὶ ὁ πρωταθλητὴς τῆς μεταπολιτεύσεως τῆς 11 ὁκτωβρίου. Ἐπὶ τούτῳ ἀπολείβομεν ἐν θαλερῶν δάκρυ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Καὶ ἡ ἐβδομάς αὕτη ἀπαισίας διὰ τὰ ὀθωμανικὰ ὅπλα ἐκόμισεν εἰδήσεις, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν τῆς Θράκης ἄμυναν. Καίπερ ὁριστικῶν καὶ θετικῶν εἰδήσεων στερούμενοι ἔνεκα τῆς πολλαχοῦ διακοπῆς τῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων, οὐχ ἥττον ὅμως δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τῶν διαφορῶν ἀκουσμάτων συμπεράσματα λίαν δυσάρεστα. Ὅπως δὲ ποτε ἀρκούμεθα συνοψίζοντες τὰς πιθανωτέρας καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον βεβαιωθείσας εἰδήσεις.

Καταλαβόντες τὴν Σοφίαν οἱ ὑπὸ τὸν Γούρ-κον Ῥώσσοι καὶ ἐξαναγκάσαντες εἰς νέαν ἐξ Ὀτλούκκιοῦ ὑποχώρησιν τὸν Σακὴρ πασσᾶν, οὗ ἄγνωστος ἔτι διατελεῖ ἡ τύχη, διέβησαν τὰς Πύλας τοῦ Τραϊανοῦ, ἦτοι τὸ Ἰχτιμὲν καὶ Καπουδζούκ, οὗ ἡμύνετο τουρκικὸν σῶμα, ὑποχωρήσαν, λέγεται, εἰς Τατάρ παζαρτζίκ, πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τὸ στρατόπεδον τοῦ ἀρχιγού τῆς ἀμύνης τῆς δυτικῆς Θράκης Σουλεῦμὲν πασσᾶ. Τὴν πέμπτην τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος συνεκροτήθη ἐκεῖ φονικωτάτη μάχη, καθ' ἣν ἐπυρπολήθη μὲν τὸ Παζαρτζίκ, ὁ δὲ Σουλεῦμὲν πασσᾶς ἡττηθεὶς ὑπεχώρησεν εἰς Φιλιππούπολιν. Οἱ Ῥώσσοι ἀφίκοντο πρὸ τῆς πόλεως ταύτης τὴν κυριακὴν, ἤρξατο δὲ καὶ πάλιν πολυήμερος ἀγὼν, οὗ τὸ ἀποτέλεσμα διαφόρως λέγεται· ὅπως δὲ ποτε τὸ μετὰ τινος ἐπιτάσεως λεγόμενον εἶναι ὅτι ἔνεκα στρατηγικῶν λόγων ἡ Φιλιππούπολις ἐγκαταλειφθεῖσα παρεδόθη εἰς πῦρ, καὶ ὁ Σουλεῦμὲν πασσᾶς ὑπεχώρησεν, ἀλλ' ἄγνωστον εἰσέτι ποῦ.

Ἐν δὲ τῇ ἀνατολικῇ Θράκῃ φαίνονται προελαύνουσαι δύο μεγάλαι στρατιαὶ τῶν Ῥώσ-σων. Καὶ ἡ μὲν τούτων καταλαβοῦσα ἐκ τῶν νώτων τὴν ὑπὸ τὸν Βεϊσέλ πασσᾶν στρατιάν τῆς Σίπκας συγκειμένην ἐξ 25 ταγμάτων μετὰ 50—60 τηλεβόλων ἠνάγκασε τὸ πλείστον αὐτῆς νὰ παραδοθῇ, καταλαβοῦσα δὲ τὸ Καζανλίκ προήλασε μέχρι Ἐσκί Ζαγρᾶς καὶ Τσιρπᾶν, ὅθεν ἀποστέλλει προσκό-